

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nebrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nurnski ulici, na Josip Verdljevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

O nalogah slov. katoliškega dijaštva.

(Konec.)

Katoliški akademiki, vi služite vеди, ki se klanja svojemu Bogu, vеди, ki priznava svoj odnos do Stvarnika in do človeštva. Ta veda ima organizacijsko moč, ta veda pozna pravo socialno delo. Ž njo morete napojiti žejni um, pa tudi brisati solze in dušiti jok, in celiti rane in nositi mir in tolažbo in srečo! Ta veda ima vzgojno silo, ki iz nje vzgajate sebe in druge.

Sebe! To je prvi cilj! Vzgoja je harmoniziranje vseh človeških sil v eno veličastno melodijo. Lep je glas vsakošne sile človeškega telesa in duha; a brez vzgoje se spajajo ti glasovi v neizrazno tuljenje, gorje od divjanja viharja, združenega v strašnih diskantih groma in vetra in jecanja cele prirode.

Sebe vzgojiti! Idealisti, ki si igraje postavljajo in rešujejo najtežje probleme, ki snujejo načrte, kako se preosnuje svet, pa so sami enaki razmetani groblji, so najslabši izmed mnogobrojnih reformatorjev bednega človeštva. Sebe organizuj, vglasbi svoje življenje, potem boš sposoben za druge! Diskordi zasebnega življenja segajo v javno. Simfonijo človeštva morejo harmonizovati le tisti, katerih življenje je harmonično vglaseno. Veda, ki moli, te bo organizirala. Ž njo si ohraniš trojni potrebni organski stik: z naravo, z ljudstvom in z Bogom. Tu izvira pravo narodno delo.

Politiški, socialni in kulturni ideali tvojega naroda, ki ga ljubiš kot zenico svojega očesa, se tako vežejo v organsko celoto z ideali človeštva. Sebe zgodi, da ne boš konglomerat atomov, marveč organizem in priklopi se z mlado srčno gorkoto tesno organizmu naroda in člo-

veštva. Pluskanje krvi teh dveh večjih organizmov te bo oživljalo in drobčino utripljanje tvojega srca se bo ubrano čulo ob mogočnih udarcih narodovega in človeštvenga življenja.

A kam naj meri lastna vzgoja? Ali naj stremi po tem, da postaneš politični voditelj, socialni reformator, bojevnik za javne ideale? Visoki so ti cilji in le prevečkrat slono na megli nejasnih sanj. To, da so tako splošni, da vstajajo takorekoč v vsakem srcu, jim pač ne jemlje njihovega sanjarskega značaja. Slovenski katoliški akademik, upri svoje oko v bližnji cilj, iz katerega se šele morejo razrasti pota k višjim. In ta cilj je: vzgoji se za pošteno krščansko rodbinsko življenje. Krščanske rodbine so naš temelj med ljudstvom; krščanske rodbine naš cilj med izobraženstvom.

Ideal zdravega, čilega rodbinskega življenja, kako vzvišen, kako lep si! Dobri očetje, dobre matere, krščanska vzgoja otrok — to nam daj, dobrotno nebo, pa smo rešeni. Kršč. rodbina, zvezana z naravo, organizmom naroda in človeštva, zvezana z ljudstvom in z Bogom, naj se zopet pojavi. Moderna kultura jo uničuje; razorganizovana je in zloduh razdora vihti zlasti med izobraženstvom svojo sekiro nad njo. V socialnih razmerah, pa tudi v zakonodajstvu preže nanjo kleti sovragi. Evo, slovenska katoliška akademska mladina — bojno polje. Na njem izvršuj v prvi vrsti svojo prisego!

V tem imaš že tudi odgovor, kakšen ti je odnos do dnevnih vprašanj, do političnih strank in njihovih bojev. Rodbinsko vzgojen, naslonjen ob blagoslovljeno romarsko palico krščanske rodbine, boš pravo zadel. Organska zveza tvoje osebnosti in z njo tvoje rodbine z naravo, ljudstvom in Bogom, te bo vedno

postavila tja, kjer bo po tvojih razmerah in močeh pravo mesto zate!

Samo eno vprašanje, ki se nebroj-nokrat ponavlja, ki zavoljo njega slovenski katoliški akademik največ trpi, nam je še rešiti. To vprašanje se tiče duhovstva. Kot katolik stopaš pod duhovsko gospodstvo. In to je brezmejno, v svojem jedru trinoško! Tako čuješ. „Le clericalisme cet voila l'en nemi!“ ti odmeva od vseh strani.

Rešimo načelno tudi to vprašanje. — Cerkvena avtoriteta ima svoj temelj v veri na večno živi princip edinosti, na našega Zveličarja. Izmed ljudi so izbrani ljudje, da vodijo njegov božje-človeški organizem in posedujejo zedinjevanje človeštva z Bogom. V tem je izražena avtoriteta duhovstva; ne več, ne manj ne obsega nego kar sledi iz povedane resnice. Kdor se v resnici klone Kristu, jo priznava, kdor zameta Krista, se ji upira. Njen značaj pa ni značaj gospodovanja in samoblastnosti. Človeške zmote in slabosti, še bolj pa zlobnost lokavih nasprotnikov je iz te avtoritete napravila spako, strašilo, ki ž njim bega nevedne, vznemirja slabiče. Po Kristusovem duhu pomenja samo težko in odgovorno službo, ne pa močene vlade. Iz evangelija vemo, da je naš gospod premnogokrat opozarjal svoje bodoče namestnike na zemlji, naj bodo priprosti, ponižni kakor otroci. Ko vse store, naj vslikajo: Nerabni hlapci smo; zakaj storili smo le, kar smo bili dolžni storiti. Večno pomenljivo jih uči: Veste, da knezi gospodujejo pogonom in njim vladajo poglavarji. Tako pa ne bodi med vami, nego kdor hoče biti velik med vami, bodi vam služabnik. In kdor hoče biti prvi med vami, bodi vsem za hlapca.

Tu je zarisana služba duhovstva. Servi servorum Dei so. Vzvišena oblast je samo njihova služba — vsem za

hlapce. Večno pomenljive so te besede, sem dejal. Kadarkoli se je v zgodovini Kristove cerkve pojavila gospodstvaljnost duhovstva, kadar so se cerkveni predstojniki izgubili v formalizmu svoje avtoritete in so se odtujili njenemu jedru, je vedno posegel Bog sam vmes, da so duhovniki služabniki ljudem, ki jih sv. Pavel tako lepo imenuje cooperatores Dei. Smelo rečem: izraske takozvanega klerikalizma trebi Bog sam iz svoje cerkve. Duhovstvo je v službi božjega organizovanja. Ta služba je njegova čast; v tem duhu mora izvrševati svojo nalogo, ne vituperetur ministerum eius. Če se mu odtuji, zataji Kristov duh in posledica je — abominatio desolationis in loco sancto. V tem zmislu je lahko biti vsakemu poštenemu človeku božji kooperator. V živi veri se klanja vzvišenosti službe, ki je „angelis formitandis, naložena duhovstvu na rame, — spoštuje tiste, katere je gospod določil za prve služabnike svoje organizacije, — za hlapce vsem. Kdor hoče pošteno misliti, zanj je s tem rešeno klerikalno vprašanje.

Po slovenski zemlji se v Krista in Božje Matere imenu družijo izolirana srca, da postanejo cor unum et anima una — eno srce in ena duša. Iz razbitih kamenčkov se gradi veličasten hram krščanske organizacije, dom večne prosvete. Na njegovem slemenu pa blesti križna roža iz listov združenih slov. katol. akademikov. Tak hram ni delo enega dne, ne enega rodu. Doba narodovega življenja je delavnik njegovih gradilcev. Marsikomu pade sredi dela iz rok težko kladivo, ki ž njim kleše marmorne sklade, skali se oko preden zagleda dovršeno svodovje. — A blagor mu, kdor v zvesti dnini ogladi le en kamenček, pridene le zrnice k skupnemu domu.

LISTEK.

Spomini s pota.

(Dalje.)

3. Ob Rivieri.

Morsko obrežje od Genove proti Francoski in nadalje ima posebno milo podnebje, ker ga varujejo se severne strani strmo k morju nagnjeni hribi. Zato je pa tudi rastlinstvo tu posebno bogato. Tu so poleg trte in sadnega drevja celi logi oljki, pa pomaranči in citroni. Tu vidiš cele gozdiče oleandrov in pelargonij, cele njive rajskih jabolk, klinčkov in vrtnic. Tu so ponosne palme, ciprese, pinije, agave, kaktusi, mastike, mirte, rožičevci i. dr. Tu so razne dišavne rastline in grmovje: lavanda, materina dušica, rožmarin, poponi (solnčne cvetice), razne čebulnice in orhideje (kukovice), morska pepelka, divji šeboji (fajgeljni), rmeni mak, grintavci, rožaste ovijalke, lilije itd. Od Spezzie do Nizze štejejo 3166 vrst rastlin, tretjino evropskega rastlinstva. Če je sploh bogata cvetana divjih in pitomih rastlin, so še posebno bogati nekateri vrtni bogatašev, n. pr. v Myeresu, Cannesu, Antibesu in — Monte Carlu; zlasti oni Angleza T. Hanburyja, ki ima v Mortoli 4500 vrst rastlin. Tu so rastline od Nosa dobre nadeje, iz Avstralije, Argentinijske, Meksike, Japana in Kine. Palme so tu debele kot pri nas hrasti;

imajo jih 20 vrst. V zalivanje cvetice goni konji in osli vodnjaška vretena.

Pa čemu toliko cvetja? To ni le za oko, ampak se prodaja za drag denar. Po zimi odpravljajo vsaki dan cele voze porezanih cvetice v Pariz, London, Berlin, Dunaj, Petrograd; ravno tako druge dišavne cvetlice za dišavarje, posebno: vrtnice, vijolice, pomoranske cvetove, jazmin, šeboje (fajgeljne), pelargonije in marjetice. V Grassu na Francoskem je n. pr. 33 dišavarnic. Cvetice pokrivajo tam 25.000 ha in dajejo vsako leto 1 milijon kg. vrtnic in 1.850.000 kg. pomarančnih cvetov. Za liter rožne esence treba 12.000 kg. vrtnic, in to stane 2000 do 2500 frankov; za gram pomarančne esence 1 kg. pomarančnih cvetov; 1 liter tega stane 500 do 600 frankov. Neverjetno! — Podobno goje vrtnice v dolini pri Kazanliku na Bolgarskem.

V Genovi je bila shladila zrak mala ploha — ravno prav. Tovariš je oblekel havelok*) in zdaj zopet niso vedeli ljudje, v katero kategorijo bi naju prištevali. Zjani se se, in od Sestri naprej je veselo pihal „lukamatija“ dalje. Povsod lepota in krasota ob tem obrežju; na levi pa pogled na prostrano modro morje, kolikor daleč so nesle oči. Lepo je bilo videti razloček med nalokom in utokom (oseko); in zanimljivo opazovati to mor-

*) plašč, imenovan po generalu Havelocku

sko valovanje in plahutanje. Le kopalci motijo pogled. Postaja za postajo nam izgine izpred oči. Na laški plati imajo posebno mično lego: Savona, Noli, Albenga, Porto Maurizio, Toggia, Sauremo (22.500 prebiv.), Bordighera.

V Djani-Marini je gostišče „Pri raju“; tako cenijo Lahij svoje kraje. Onde je bil velik potres 1. 1887.

Francoska meja je šele v Pont St. Louis za Mortolo; ali vendar so bili francoski financi že v Ventimigli. Tam smo presedli v francoske voze, ki so še slabši, nego laški; in tu je tudi že pregledovanje potne prtljage. Uro smo tu deli nazaj za 50 minut.

„Cigari, cigari!“ je vpil osorni Francoz. „Nemam nič“ pravim. Ali pograbil je na dno kovčega ter vse preobrnil, misleč kaj vem kaj. Nekemu potniku pa bi bila kmalu slaba pela. Bradač mu seže v kovčeg ter privleče na dan škatljico. Ali premeteni potnik mu jo vzame iz rok ter jo prav uslužljivo odpre ter pokaže posetnice in pisemske zavitke. Dobro! Ali se je tiček hudomušno smejal, ko je pozneje pihal v vlaku avstrijske portorike, ki so bile na dnu škatulje!

Nekoliko pred P. St. Louis so „Rdeče skale“, in tu je „predzgodovinski muzej“ z ostanki predzgodovinskih živali in tremi človeškimi okostji, med kojima je eno ne- navadno veliko. Na Pontu St. Louis je laška financa, kjer pa ni bilo sitnosti. —

Prekrasno lego ima zopet Mentone, Monte Carlo, Monaco, Beaulieu, Nizza, Antibes in Cannes.

Razbojniško jamo Monte Carlo s 7600 prebivalci moram posebej omeniti. Zakaj ta pridevek takemu krasnemu mestu, polnemu prelepih palač in nasadov, ki na terasah kipe kvišku nad smehljajočim se morjem? Tskoj na postaji je dvigalnik, ki vodi v kazino ali igralnico na skalnati steni, olupšana z vsemi možnimi ugodnostmi in umetninami. Tu so koncerti, gledališča, in tu je tudi — morilnica ljudij!

Banka je tako urejena, da mora ona dobiti, a igralec izgubiti. Pri eni igri je najnižja stava 5 frankov, najvišja pa 6000 frankov; pri drugi najnižja svota 20 frankov, najvišja 12.000 frankov. Takozvani „profesorji“ in nališpano ženstvo tu nagovarja k igri, in k temu vabijo tudi vse veselice in podkupljeni časopisi. Te vzdržuje banka, da motijo ljudi k igri. Banka dobi na leto do 20 milijonov, od tega dobi knez 3 milijone (po drugih 17 milijonov). Ona plača stroške za vzdrževanje igralnice, šole, ceste, vojaštvo, godbo gledališče. Uradniki dobijo plače 6, 8, 12 tisoč; kot pri nas ministri. Ljudstvo ne plača nič davka radi takih „dohodkov“.

Takoj za Monte Carlom začne glavno mesto kneževine — Monaco, namreč nova ulica Condamine. Na visoki skali

„Danica“, blagor ti! Slovenski katoliški narod bo brojil grajenje svojega doma po dekadah tvojega življenja! Fiat!

Rusko-japonska vojska.

Z bojišča zopet nič posebno novega, kar spričuje ruski uradni telegrami, katere navajamo spodaj. Japonofilski listi pa vedo povedati vse polno reči o gibanju obojestranskih vojnih čet, ki pa ni nič drugega, nego plod bujne domišljije dotičnih uredništev. Pravijo, da pride gotovo do velike bitke. No, kaj takega pač ni treba brzojaviti ali sploh poročati, ker je to pač že vsakemu znano, da ni na bojišču zaman toliko stotisoč vojakov, toliko krogelj in smodnika, ampak da je vse to namenjeno za bitko, o kateri pa danes nobeden list ne ve, ne kje se bo bila in kedaj. Poročila iz Čifu prihajajo zopet na dan in sicer o strašnih naskokih na Port Artur. Ta poročila so pa tako nezanesljiva, da jim ni prav nič verjeti, kar dokazuje že to, da pripovedujejo v Čifu došli Kitajci temu listu, da so Japonci si osvojili 6 utrd, onemu, da so zavzeli samo 4 utrdbe, in zopet drugemu, da so dobili v roke le par malih fortov. Nekaj važnega se je pa dogodilo te dni. Car je namreč imenoval generala Gripenberga, poveljnika vojaškega okrožja v Vilni, poveljnikom druge armade na Skrajnem Vzhodu. Pismo, katero je pisal car Gripenbergu ob ti priliki lastnoročno, slove: Skrajni napor, s katerimi Japonci nadaljujejo vojskovanje, njih vztrajnost in njih izborna vojaška sposobnost, vse to me je napotilo, da sem sklenil naše vojne čete na Skrajnem Vzhodu izdatno pomnožiti, da zamoremo v kolikor mogoče najkrajšem času priti do odločilnih vspehov. Ker bo število taktičnih enot nastalo vsed tega tako veliko, da bi jih bilo težko v jedni sami vojski (armadi) obvladati, ne da bi ne bilo to na kvar vojne uprave, kakor tudi zaradi tega, da se olajšajo operacije ter premikanje vojnih oddelkov, spoznal sem za dobro, da razdelim v Mandžuriji nahajajočo se armado v dve armadi. Pustivši poveljništvo jedne armade v rokah generalnega adjutanta Kuropatkina, imenujem Vas poveljnikom druge armade. Vaše dolgotrajno službovanje, vaše dejanje, Vaša bogata izkušnja v vojski vojaških čet, vse to me je napolnilo z nado, da boste izpolnjevaje povelja in navodila vrhovnega poveljnika, vodili Vam izročeno armado z vspehom, do cilja, katerega si je sedanja vojska postavila. Načrtujem se toraj, da se bodo vsi drugi armade pod Vašim poveljstvom izkazali hrabre in da se bodo borili proti sovražniku vstrajno, imajoč pred očmi ugled in čast domovine. Bog blagoslovi Vas ter Vaše za me in za Rusijo premenitno in ob enem tudi veliko podjetje. Znak moje nepremične naklonjenosti Nikola j.

Poročilo generala Saharova. — Brzojavka generala Saharova na generalni štab od 25. t. m. poroča: Predstraže sovražnika so se v zadnjih dneh približale klanca Katulin, vendar niso zamogle zasesti klanca, ker se je temu

pri morju pa je staro mesto, knežja palača, in krasni nasadi. Monaco so prvi obljubili Feničani, nato Grki, zdaj šteje 15.000 prebivalcev na 1 1/2 km zemlje. Tam je tudi izprehajališče sv. Martina. In na koncu moli 120 metrov visoka skala iz morja, zove se „stolp zaigralcev“. Oni, ki izgubé, sežejo po revolverju, ali pa iščejo rešitve pri tej skali: skala visoka, morje globoko in — Vsako leto pogine tu čez 200 samomorilcev. Rus Dančenko trdi, da se morijo tudi v igralnici sami; in živi pomakajo zlato v kri samomorilcev iz vražnih namenov, pa se tepó, kdo zasede sedež rajnega! Groza! In ta lepa vlada trpi vse to! Menda ni zastoj v sv. pisnu: Mogočni bodo mogočno kaznovani! — Ali čuj! Ruski pisatelj Dančenko dolži pri tem — jezuite, da bi bili krivi oni tega, da knez ne odpravi igralnice. Podobne pojme imajo o nekdanji inkviziciji, kakor se vidi iz ilustriranega lista. Strast zaslepi pač tudi hladnega Rusa!

Na meji kneževine je pokopališče, na to pa še posebej pokopališče samomorilcev... Knez ne more takorekoč pljuniti skozi okno, da bi ne izzval diplomatskega vprašanja, ali ima krasno razbojniško jmo! V tej sodbi se ujemata slučajno celo Rus Dančenko in Poljak Lukaszewicz!... (Dalje pride.)

upri oddelek naših sprednjih čet. Sovražnik se je držal dosedaj pasivno. Na južni fronti se vrše skoraj vsak dan boji med predstražami.

Ruska črnomoška eskadra. — Iz Carigrada je dobil dunajski list „Zeit“ neko poročilo, ki bi bilo jako značilno, ako bi bilo na njem kaj resničnega. Po tem poročilu bi bila ruska črnomoška eskadra že zapustila Sebastopolj ter bi bila od tam že odplula. Angleški poslanik v Carigradu je bil baje o tem obveščen in je to hitro naznanil turškemu sultanu. Sultan pa bi bil sklical koj ponoči ministerski svet, ki je odredil, da se vsem v Dardanelah nahajajočim se mor-naričnim oddelkom naloži, da sporoče koj v Carigrad, ako bi zapazili, da se bližajo Dardanelam ruske vojne ladje. Omenjena eskadra bi obstojala iz 57 vojnih ladij in sicer imela bi 8 oklopnice, 3 križarke prvega reda, 3 torpedovske križarke, 6 topničark, 10 uničevalk torpedov in 27 torpedovk.

Po mnenju nekaterih listov namerava baje Rusija vprizoziti proti Turčiji pomorsko demonstracijo, ker se Turčija še dandanes brani predplačilom vojne odškodnine iz zadnje rusko-turške vojne.

Zadnji japonski napad na Port Artur odbit. — Iz Petrograda se poroča, da so Rusi zadnji japonski napad na Port Artur odbili. Japonci so imeli baje ogromne izgube.

Politični pregled.

Kranjski deželni zbor. — V kranjskem dežel. zboru, ki se je sešel k zasedanju v torek, je poslanec dr. Susteršič v imenu ostalih poslancev katol. narodne stranke podal to le izjavo:

Čast imam izjaviti, da se klub katoliško-narodnih poslancev ne bo udeležil današnjih volitev v odseke in da tudi ni eden katoliško-narodni poslanec morebitne izvolitve ne sprejme.

Vzrok temu je postopanje večine v zadnjem zasedanju vis. zbora, ko je večina zapredila delovanje vseh odsekov, še celo ustavnega odseka, ki se je imel pečati z od ogromne večine dežele nujno zahtevano preosnovo sedanjega, ljudstvu tako krivičnega in naravnost sovražnega volilnega reda.

Večina je s tem svojim, popolnoma neosnovanim postopanjem ustvarila postopen položaj, ki se do danes ni čisto nič premenil in ki pomenja odkrit boj zastopnikov v privilegirane nemško-liberalne manjšine zoper ogromno večino dežele.

Katoliško-narodna stranka izvaja posledice iz tega položaja, ko prepušča vse mandate v odsekih, s tem pa tudi vso odgovornost zbornični večini, in omeji svoje delovanje na javne seje visoke zbornice.

Prosim, da visoka zbornica sprejme na vednost to izjavo, ki je tembolj opravljena in utemeljena, ker je častita večina danes tako grdo nastopila zoper katoliško-narodno stranko, ko je šlo za predlog, ki je bil vložen izključno in edino le v ta namen, da se ugodí nujnim potrebam dežele.

Škoda, povzročena vsled suše na Češkem. — Deželni kulturni svet je izdelal spomenico, po kateri je škoda, ki jo je povzročila na Češkem izredna suša na sočivji, ječmenu, ovsu, krompirju, sladkorni repi, cenjena na približno 251 milijonov kron. Spomenica zahteva, naj se podeli težko prizadetim poljedelcem državna podpora.

Vprašanje o italijanskih vseučiliških vzporednicah je rešeno. Čez nekaj dni bo naučno ministerstvo izdalo odredbo, s katero loči od vseučilišča v Inomestu vzporednice in jih nastani v posebni v ta namen kupljeni hiši v Wiltenu. Italijanska pravoslavna fakulteta bo popolnoma samostojna in dobi lastnega dekana. Le promocije se bodo vršile na glavnem vseučilišču.

Dopisi.

Iz Dornberga. — Radi velikih nepravilnosti in sleparij, ki so se godile pri zadnjih občinskih volitvah v Dornbergu, vložila je katoliško-narodna stanka priliz na namestništvo za razveljavljenje istih ter odreditve novih.

Se vé, to „liberalce“ silno grize, ker dobro vedó, da če bodo ovržene, propadejo pri novih volitvah na celi črti,

ker bi katoliška stranka ne bila več tako malomarna in labkoverna, da se ptujci Prvačkovci ne bodo volitve udeleževali, kakor so ji hinavsko obljubovali, ampak poklicala bi iz drugih občin svoje somišljenike, da lažiliberalizem in odpadnike ž njih pomočjo porazi. Tu gre pomniti, da je v tretjem razredu 638 volilcev in od teh je nad polovico ptujcev, Kraševcev, Gradiškovcev, Prvačkovcev itd. Toraj domači „liberalci“ s ptujim podkupljenim življenjem lahko zmagajo nad domačini, ako jim somišljeniki iz drugih občin ne priskočijo v pomoč.

Za drugi in prvi razred smo brez skrbi, samo da se postavno od strani komisije postopa, pa da naši pridejo vsi na volišče.

Tu ne velja izgovor, saj opravijo tudi brez mene; ali pa ne grem volit, da se ne zamerim ne eni ne drugi stranki. Katoliški mož gre s svojim prepričanjem ven, na dan; je vsak čas odločen in nevstrašen zoper lažiliberalce. Doma ostajajo le kimavci in omahljivci in ti, če tudi sicer dobri kristjani, škodujejo stranki bolj kakor očitni „liberalci“. To nam ravno spričujejo zadnje volitve. V tretjem razredu smo propadli z 2 glasova do 6. Izostalo je pa še naših somišljenikov domačinov kakih 14. Kaka sijajna zmaga bi bila zoper štiri „liberalne“ občine, ko bi bilo prišlo volit še onih 14.

In v drugem razredu kjer smo propadli za 0—4 glasove, so dvema našima volilcema pred nosom zaključili volitev, trije pa celo na volišče niso prišli. Če hočemo drugokrat zmagati, moramo biti bolj hitri in bolj vneti.

V prvem razredu so pa zmagala pooblastila ptuja in domača, kakor tudi mladič Orel, kar pa je vse nepostavno, kakor govori volilna postava.

Pravijo, da je mladič Orel bil tako vnet za župana Berceca, da je po prvačkih gnojiščih z „luminom“ skakal od hiše do hiše, kakor kak petelin ter budil ljudi, naj gredo v Dornberg volit, da ne zmagajo „klerikalci“. In tega učiteljska so „klerikalci“ hoteli zopet postaviti za orgljavca in pevovodjo. Dobro, da je še za časa pokazal svoj „liberalni“ greben. Pravijo tudi, da je celo župnik bil za Orla vnet. Na, tu ga pa imaš!

Govori se tudi, da so med novizvoljenimi kandidati ljudje, ki nikakor ne smejo in ne morejo spadati v starejšinstvo. O enem se govori to, o drugem pa drugo. Ali je na vseh teh govoricah kaj resnice, ne vem, vem pa, da so te obdolžitve izblebetali „liberalci“, in če bi kedaj prišlo do kaknega pričevanja, bi stali „liberalci“ zoper „liberalce“. Vsled tega so „naprednjaki“, če so tudi zmagali, vsi pobiti. Vedó namreč, kako in s kom so zmagali, a vedó tudi dobro, da visi nad volitvijo in nad njih ljubčeki Damoklejev meč.

Župan Berce, kako se kaj počutijo med Križmanovimi „liberalci“ in „naprednjaki“?

Iz Cerkna. — Že dolgo časa ni bilo v cenjenem Vašem listu nič več novic iz našega kraja. Vzrok menda polotna vročina, ki nagiblje tudi dopisnike k lenobi in pa pomajkanje na posebnih novicah. Sedaj hočemo pa znanprej biti bolj pridni. Kaj novega torej pri nas? Strankarstvo, nasprotstvo med črnimi in belimi se je ublažilo, popustili smo vsak nekaj in šlo je. Spoznali smo, da je vseeno, kdo je župan in kateri občinski možje, čudežev ne more nihče delati. Le žal, da je ta popustljivost nekaterih v tem, da so začeli prav pridno prebirati „Sočo“, ki jih je poprej pa prav nemilo žehlala. So že mogoče spoznali, da so bili žehte potrebni. — Posojilnica in mlekarina poslu-jeti dobro in še vedno donasati lep dobiček. — Ustanovili pa smo v tem času tudi novo društvo „Planinsko podruž-nico“; tolminska podružnica je bila za nas skoraj brez pomena, imeli smo premalo zveze. Namen društvu je obvarovati cerkljanske planine: Povzen, Kojevo i. dr. žugajočega navala tujcev-Nemcev in pa dati priliko onim gospodom, ko ne morejo ob nedeljah v cerkev k službi božji, da počaste božanstva starih Slovanov na naših vrhovih. — Še nekaj novega je kavarina, ustanovljena po g. G. Bevku, tukajšnjemu organistu in tajniku posojilnice, podjetje, ki kaže vsaj sedaj v začetku, da se bo splačalo, kar želimo mlademu in nadarjenemu gospodu. — Letina bo srednje dobra, če nam ne bo jesensko deževje kaj kvarilo. — Kmalu še kaj!

Iz Komna. — Dne 25. t. m. je naš deželni poslanec, g. Alojzij Štrekelj,

priredil shod. Volilcev je prišlo malo na shod. Najprej se je g. poslanec zahvalil volilcem za to, da so ga izvolili poslan-cem, potem pa je razpravljal o deželno-zborskem delovanju ter je omenil, da čaka zdaj dežel. zbor neka važna naloga, namreč rešitev vprašanja glede zboljšanja učiteljskih plač. Pomiloval je učitelje, češ, da hudo trpe in stradajo zaradi prenizkih plač, očital je nekako kmetom, da morajo njih najboljši prijatelji stradati. Pri ti priliki pa je gosp. poslanec popolnoma pozabil na to, kako mora kmet trpeti vsled zaporednih slabih letin in zaradi raznih davščin in naklad, pod katerimi se komaj giblje. O tem, kdo da bolj trpi, prepričal bi se naš poslanec lahko, ko bi nekoliko pogledal na obraze prisotnih učiteljev in kmetov, ter čital na kmet-skih obrazih skrb, kako preživeti čez dan in leto družino in živino, ko jim je letošnja suša uničila razun grozdja ves drugi poljski pridelek. Gosp. poslanec je potem pozval zbrane, naj povedo svoje mnenje glede zvišanja učiteljskih plač. Za besedo se je oglasil gosp. Gaspari, ki je gosp. poslancu povedal, da je kmet z raznimi dokladi že tako preobložen, da ne more več pod njimi dihati. Zaradi tega pa tudi nikakor ne gre, da bi se v svrhu povišanja učiteljskih plač doklade na iz-ravne davke povišale. Ako se hoče učiteljem zboljšati plače, poišče naj še drugih denarnih virov. Seveda niso bili s tem govorom zadovoljni ne prisotni učitelji, pa tudi gosp. poslanec ne. Gospod Gaspari je tudi priporočal vsprejem za-konskega načrta, glede uvrstitve domačega in poljskega vrabca med škodljive ptice. Gosp. poslanec se ni zopet vjemal z mnenjem svojega volilca ter je krepko branil vrabce.

Volilec Jožef Furlan je bil mnenja, da bi bil v veliko korist vinogradnikom zakon, ki bi zabranil ponarejanje vina. Gosp. poslanec ugovarjal je tudi temu volilcu, češ, da postava dovoljuje napravo umetnih vin, ki se pa morajo kot taka tudi prodajati. Opomnil je predgovorniku, naj dotičnega, ki bi ponarejeno vino prodajal za pristno, oblasti naznani in ta ga bo gotovo kaznovala. Na to pa je odgovoril volilec Furlan, da bi moral vsak dacar, ki vino dacira v krčmah, ponarejeno vino izločiti ter je ne dacirati. Poslanec mu je zopet ugovarjal, da to dacarja nič ne briga in da so za to poklicani drugi ljudje. Ponavljal je, da je napravljane umetnih vin postavno do-voljeno; dotični fabrikantje plačujejo davek in vsled tega svobodno zalagajo krčmarje s takim vinom itd. S tem je bil shod zaključen.

Krapina 12. sept. — Skoraj vsaki dan mi dohajajo iz vseh slovenskih po-krajin vprašanja, ako in do kadaj je naše zdravilišče odprto. Na ta vprašanja odgo-varjam, da je naše zdravilišče celo leto od-prto. Tudi stanov imamo dovolj. Sedaj se dobi za 60 vinarjev lepa sobica s postrežbo vred; se ve, da so tudi dražje. Tudi hrana je po ceni. Sedaj je za zdravljenje naj-zgodnji čas, kajti spajamo z vodo grozdje, ki je boljše zdravilo kot vsa šviga-švaga iz lekarn, posebno za slabo- in malo-krvne, kostobolne, pljučoslabo, nervozne ljudi in one, ki imajo pokvarjen želodec. Uspehov imamo neverjetnih. Navedel bom samo eden slučaj. Pred 4 tedni pripeljali so Matka Wabovića in Mrkopolja Bil je revmatičen po celem telesu; komaj se je ganil. Drugi dan mogel je že z birglama malo hoditi, šesti dan je pa tekel z mla-dim vseučiliščnim prof. dr. Šurminom iz Zagreba v tek, pa ni zaostal. Torej ne bojte se, le pridite. I. Okič, ravnatelj.

Novice.

Novi tržaški namestnik. — Listi prihajajo zopet na dan z vestjo, da bo de-bukovinski deželni predsednik knez Ho-henlohe že prve dni prih. meseca ime-novan tržaškim namestnikom.

V osrednjem semenišču začne šolsko leto 1. oktobra sè slovesno sv. mašo ob 8. uri.

Za „Slovensko slrotišče“: P. n. gg.: Ursula Lulman 48 v. „Slovenska be-seda“ 50 v. Josip Čigon 1 K, Jož. Sko-čir, župnik-dekan v Devinu 30 K.

Bog vsem stotero povrni!

Za „Alojzijevisče“: Preč. g. Jos. Kragelj 24 K, preč. g. Jan. Wolf 20 K, preč. g. Jos. Golja 15 K, preč. g. Ant. Berlot 14 K, preč. g. Ant. Bratina 10 K, preč. g. Jan. Jarec 10 K, preč. g. Jan. Vidmar 10 K, preč. g. Jan. Kovačič 6 K, preč. g. Albert Loban 6 K, preč. g. Andr.

Uršič 5 K, preč. g. Jos. Ličan 5 K, preč. g. Iv. Seljak 3 K, I. K. 10 K, L. Corte 2 K 65 vin. — Bog plati!

Imenovanje v šolski stroki. — Provizorični glavni učitelj na ženskem učiteljskem v Gorici, Herman Chiapolini je imenovan definitivnim glavnim učiteljem na tem zavodu.

Posebni tečaj za odrasle na dekliški obrtni šoli v „Šolskem Domu“ začne s prvim oktobrom. Oglase sprejema šolsko vodstvo vsak dan ob šolskih urah. Tečaj za umetno vezenje in belo šivanje se bo obdrževal vsak torek in petek od 10. do 12. ure predpoludne, oni za krojenje in šivanje ženskih oblek pa vsak ponedeljek in četrtek ob istih urah. Kdor namevava oglašiti se za kateri teh tečajev, naj stori to za časa, da ne bo pozneje kakšnih zmošnjav in težav.

Kmetovalci, pozor! — Kakor lansko, tako bo „Goriška zveza“ tudi letos sprejemala naročila za vitrijol in žveplo. Vrhu tega bo sprejemala naročila tudi za umetna gnojila, kakor Tomazevo žlindro, Barthelovo klajno apno in drugo, ter za gumijeve vezi ali obveze za trte. Podrobna določila in pogoji se v kratkem razglasijo.

Okrajna učiteljska konferenca. — Včeraj se je vršila v našem mestu okraj. učiteljska konferenca. Prišlo je na nji ne samo do burnih prizorov, ampak celo tudi do škandalov. Prišlo pa je tudi do tako kričečih protiverskih pojavov da je bil prisiljen predsednik odvzeti nekemu razsajaču besedo ter ponovno obžalovati, da se nahajajo med učitelstvom taki ljudje, kakoršen je omenjeni govornik. Navzoči so bili pri konferenci tudi predsednik okr. šol. sveta dvorni svet. grof Attems, šol. svetnik Križnič in okraj. nadzornik Finžgar, ki je konferenci predsedoval in jo tudi vodil. Ti gospodje so se včeraj dovolj prepričali, da je med učitelstvom tudi mnogo smeti, in priti morajo sami do prepričanja, da ljudje, ki nimajo vzgoje, je tudi našim otrokom ne morejo dati. Da se pa naši otroci prepušče ljudem, ki sami nimajo vzgoje in jih so v stanu k večjemu le podivjati, to menda vendar ne gre in bi bilo bolje, da nimajo naši otroci raje nobene šole, nego pa take, v katerih bi se podivjali. — Na tem mora biti največ ležeče pač šolskim oblastvom in sploh državi, katera pride v največjo nevarnost, ako postanejo v nji divje ljudske mase. Sicer pa moramo mi odločno protestirati proti temu, da bi žuljava roka našega ubogega kmeta s toliko težavo skupljala denar, kateri naj se potem porabi za to, da se učiteljem plačujejo potnine in dneve k takim konferencam. S tem pa nočemo nikakor napadati učiteljskega stanu, kakor tudi ne vseh udeležencev na včerajšnji konferenci. Saj je tudi mnogo učiteljev bilo na konferenci, ki so bili ogorčeni zaradi nečloveškega nastopa nekaterih tovarišev, ki pa, žal, nosijo danes med učitelstvom zvonec ter terorizujejo vse one, ki so nasprotnega mnenja.

Pobiranje užitnine. — Kakor čujemo, je finančna uprava privatnim zakupnikom uže odpovedala pogodbe, tičoč se pobiranja užitnine v naši deželi ter namerava s prihodnjim letom isto samo pobirati. Finančna uprava se je konečno toraj vendar le udala prošnjam, zahtevam in če hočemo tudi žuganjem naše deželne uprave, ki je bila v svojih dohodkih glede doklad na užitnino neizrečno prikrajšana in so si na njeno škodo privatni zakupniki tako izdatno polnili žepe. Je pa tudi skrajni čas, da je prišlo do tega. Ako se že v pokritje deželnih potrebščin nalagajo na užitnino visoke doklade, katera morajo plačevati konsumentje, ki pripadajo po veliki večini revnim slojem našega prebivalstva, potem je treba skrbeti tudi za to, da prihajajo dotične doklade tudi v resnici v deželno blagajno vse do zadnjega vinarja, ne pa da si z velikim delom istih polnijo privatni zakupniki svoje žepe in sicer podjetniki, ki niso večkrat ne deželani in celo avstrijski državljani ne. Istotako kakor dežela bile so prikrajšane tudi vse one občine, za katere so privatni zakupniki pobirali občinske doklade. O tem so se zadnji čas v nekaterih županijah dovolj prepričali, a žal, da prepozno. Ko so namreč prišli v nekaterih občinah na krmilo previdni možje, ki so mislili z lastno glavo in so sprevideali, da jim užitnina premalo donša v primeri z v krčmah potočenim vinom, zahtevali so od zakupnika večjo svoto, in če jim zakupnik te ni hotel dati, so mu pa zagrozili, da bode občina ali sama pobirala užitnino,

ali pa da odda isto na javni dražbi. To je zadostovalo in zakupnik bil je koj pripravljen ponuditi in sicer pri istih dokladah po tretjino in večkrat celo tudi polovico več nego je občini dajal poprej. Sicer je pa ta predmet tako važen, da se najbrže še večkrat vrnemo k njemu.

Za novo cerkev. — Te dni podpisujejo v našem mestu prošnjo do mestne uprave, da bi ista odstopila na starem pokopališču primeren prostor za zgradbo nove cerkve.

Preiskava na stanovanju in aretiranje tatu. — V torek jutraj prišlo je na stanovanje uradnega sluga tukajšnje kupčijske zbornice par policijskih uradnikov in nekaj redarjev. Vprašali so ga po njegovem svaku Josipu Božiču, ki je bil poprej trgovski pomočnik pri trgovcu Alfonzu Fabrisu v Trstu, kateremu je zmanjkalo iz prodajalnice za 1000 K blaga. Božič bil je v resnici pri omenjenem uradnem slugu in je še spal. Jeden redarjev pristopil je k njemu ter pazil nanj, dočim so drugi preiskali stanovanje, kjer so našli v resnici norinberškega blaga za kakih 500—600 K vrednosti. Božiča so potem aretirali in je priznal, da je blago ukradel.

Kamnolomci v Nabrežini, pozor! — Delodajalci, pritiskani od rdečih klesarjev, vas silijo, da se morate organizirati ter tako stopiti pod rdečo zastavo židovskih milijonarjev in njih podreptikov a la Kopač. Kamnolomci, posebno iz Kostanjevice in okolice, bodite pogumni in vedite, da vi lahko veliko bolj strahujete delodajalce in klesarje, kateri vas hočejo zdaj ostrašiti, češ, da vas odpustijo z dela. Zapomnite si, da ako vas od dela odpuste, bodo tudi oni ostali vsi brez dela. Pokažite, da se ne bojite par demokratičnih hujšakačev, kateri živé od delavskih grošev. — Slavno c. in kr. vlado pa vprašamo: Ali je dovoljeno delavce siliti v demokracijo in s tem jih izročati na milost in nemilost demokratičnih postopačev, in kaj misli slavna vlada vkreniti, da se to prepreči! Ako kdo stopi v demokracijo iz prepričanja, avobodno mu, ali da si dovoli kdo koga v to siliti, to je trinošče, za kar mi tudi najodločneje protestiramo.

Ako bo treba, bomo še glasneje govorili.

Mirenski črni klesarji. — Aretirali so v torek dve brezposelni dekli. Jedna izmed njih imenuje se Marija Kenda in je doma iz tolminske okolice. Pri nji so našli tudi zavoj blaga, ukradenega bivšemu njenemu gospodarju Ludoviku Bregantu, krčmarju v Gorici.

Iz našega mesta. — Po Gorici hodi mladenič, kateri prodaja nože. Ta slepari ljudi na vse mogoče načine. Kjer dobi kakega kmeta iz okolice, dela toliko časa okoli njega, dokler mu kakega noža ne vsili. Ko pa je ubogega kmeta osleparil, se mu roga: „lo non sono matto come i sciaivi! lo sono socialista!“ V nedeljo pa se je vršil s to imenitno osebo sledeči prizor: Na Kornju je dobil kmeta, kateremu je silil neki nož. Kmet mu je sicer nekaj obljubil, ampak se je konečno menda skesal. Nožar pa je zahteval, naj mu kmet plača. Kmet nato: „Ako ni drugače, pa plačam“. Nato začne iskati po žepu. Pri tem mu pade steklenica, v kateri je bila neka tekočina, na tla in se razbije. Kmet pa vzame nož in mu ga da nazaj in steče. Oni pa za njim. Tako sta se lovila po Gosposki ulici, dokler niso mestne hiše gledalec zakrile prizor.

Požar v Skriljah. — Te dni nastal je v Skriljah v hlevu posestnika Mihe Rustja ogenj, ki se je v kratkem času tako razširil, da je skoro popolnoma uničil hiši Mihe Rustja in Matije Hvaliča, ki sta druga poleg druge. Vaščani so sicer pridno gasili, ali omenjenih hiš niso mogli rešiti, ampak dobro je bilo, da so ogenj omejili in da niso še druge hiše postale plen plamena. Škoda se ceni na 1700 K. Pogorelica bila sta zavarovana.

Strela ubila je sinoči v Zagradu orožniškega postajevodjo Mozetiča z Bovškega, ki se je nahajal zdaj na dopustu v Zagradu.

Koncert in pyrotehnična predstava v Mirnu. — Udeleženec nam piše: V nedeljo, kakor znano, je priredilo „Kat. delavsko društvo v Mirnu“ koncert in pyrotehnično predstavo. Udeležba je bila povoljna, a z ozirom na pyrotehnično predstavo, katera je nudila gledalcem res očarujoč prizor, bi bilo večje pričakovati. Koncert vojaške godbe, ki je izvrstno svirala slovenske in slovanske komade, kakor naš „Naprej“, „Hej Slovani“, „Domovina“, „Oj Hrvati“, „Morje Adri-

jansko“, „Slovenec sem“, se je vršil na prostornem dvorišču g. J. Budihne, po katerem so bile razpostavljene mize, ki so bile vse zasedene. Udeležniki so burno aplavdirali godbi, ko je ponovno zasvirala bolj znane slov. komade. Slovanska pesem je res lepa. Vmes pa sta pela znani mirenski društveni pevski zbor in pa pevski zbor iz Rubij. Zlasti poslednji nam je zapel par krasnih narodnih. Le po tej poti, vrli Rubinci, v ponos in probudo svojemu rodu. Rubince bi po pravici postavili za vzgled sloge in edinstva mladeničem po drugih vaseh. Tako je prav! Vse za pravo omiko! — O mraku pa so nas mogočni strelji in bombe zvalili malo niže v takozvano „brajdo“, kjer je bilo pripravljeno za pyrotehnično predstavo. Tu smo kar strmeli. To je bil pravi sodni dan. Švigalo, pokalo in streljalo je v zraku, da se je vse treslo, in zdelo se ti je, da se vsipljejo kar celi milijoni zvezd z neba. Zlasti občudovanja vreden je bil vodomet, beg raket in volikansko kolo. Da, g. Ferd. Makuc je res pravi umetnik, pravi mojster v ti stroki in zasluži vse priznanje. Ljudstvo, katerega je bilo obilo zbranega, mu je burno ploskalo. — Naj omenim še, da so priredili v nedeljo socialisti v Mirnu javni ples brez županstvenega dovoljenja. Seveda, brez plesa ne sme biti na kvatrenco v Mirnu. Nasledke tega nepotrebnega plesa bodo najbrže občutili Mirenci, kajti g. župnik mirenski je rekel v cerkvi na Gradu v nedeljo, da se od letos naprej ne bo več vršila tam cerkvena slovesnost, katero zlorablajo mirenski rdečkarji v svoje namene s tem, da prirejajo ta dan javni ples. To bi ne bilo častno za Mirence. Raje naj odpadejo vsi plesi celega leta, kot pa da bi se zavoljo teh ne vršila lepa cerkvena slovesnost na kvatrenco na Gradu, kamor pride ta dan na tisoče romarjev in kamor pridemo tudi mi iz bližnje okolice prav radi, na prijazni grič, raz kateri je tako diven razgled po vsi goriški okolici.

Nesreča v Sestjanu. — V torek ob 3. urah popoldne ponošrečil je v Sestjanu 32 letni Jožef Škabar iz Kostanjevice. Ko so namreč izkrcavali materijal, namenjen v Trst, na neko ladijo, padel je po nesreči z dotičnega odra Škabar v ladijo, a zvrnil se je pri ti priliki nanj tudi voziček, poln materijala ter je Škabarja na vsem telesu hudo poškodoval. Propeljali so Škabarja v tržaško bolnišnico in tam so se zdravniki prepričali, da ima Škabar poleg drugih ran tudi par reber polomljenih.

Grozna hitrost odpravljanja z grahovske pošte: Razglednica oddana na pošto v Hudajužni 17. dne sept., došla je v Cerkno 23. dne sept! Ali sl. c. kr. poštno vodstvo še vedno ne gane mezinca, da se avtokratični zistem na grahovski pošti vsaj — pana ako ne odstrani.

Vsenemška predrznost. — Z Grahovega nam pišejo: V nedeljo dne 25. t. m. so priredili nekateri nemški izženerji veselico na tukajšnji postaji. K veselici so vabili tudi še slovenskimi vabili. Na veselici pa je izživajoče vihrala tudi „frankfutarica“. Veselice se je udeležilo tudi mnogo Slovencev, ki pa niso bili toliko zavedni, da bi zahtevali nje odstranitev. Narodne nezavednosti je še veliko pri nas!

Na znanje. — Da zamorem znatne tiskovne stroške poravnati, prosim vse one gg, katerim sem poslal IV. litanije, pa dosedaj še niso plačali, da to čimprej izvolijo poravnati pod naslovom: Danilo Fajgelj, Gorica, Gosposka ulica št. 14.

Iz Nemškega Ruta nam pišejo: Dne 17. sept. t. l. smo tukaj obhajali dve lepi slavnosti, namreč praznik sv. Lamberta, patrona farne cerkve in pa obenem je domači gosp. župnik Anton Lazar obhajal 40. letnico svojega mašništva v družbi svojih duhovnih bratov. Da so tudi napitnice svoj „privilegium“ imele in domače veselje pospeševale, se razume. Pa to veselje ni bilo omejeno samo za Rut, ampak tudi našim zavodom. V ta namen so darovali: gg. Ant. Lazar, jubilant 10 za „Šolski Dom“ in 10 K za „Alojzijevisče“, Franc Klopčič, župnik na Bukovem 4 K za „Š. D.“, Val. Kragelj, župnik Podbrdom in Ivan Selak, vikar v Stržiščih vsak po 2 K za „Š. D.“ in po 2 K za „Al.“, Ivan Košir, vikar v oblokah 2 K za „Š. D.“ in 4 K za „Al.“

Izza laških kulfs. — „Novi List“ na Reki prinaša zanimiv dopis iz Pulja pod tem naslovom. Pravi, da je dobilo ministerstvo notranjih zadev začetkom avgusta naravnost od orožniškega po-

veljništva težke vesti od meje, zlasti da v Vilanuovi, 4 km od beneške meje, ima neki laški konte v svojih gospodarskih poslopih shranjenih 20.000 pušk, da oboroži Garibaldince, ki so pripravljeni začeti ob meji gverilo-vojno, ker je slabo branjena od avstrijske strani. Orožniki so poizvedeli za hiše in gospodarska poslopja nekaterih gospodarjev v Ronkah, Korminu, Vili Vicentini, Medeji, ki bi bili pripravljeni sprejeti pod streho vstase. Prva bomba v Trstu je imela počiti dne 17. avgusta t. l., na gradu v Trstu se je imela razobesiti laška zastava, slov. Narodni dom je imel iti v zrak in vetersanska zastava se je imela raztrgati. Stvar je ta, da so bile vojaške vaje v Ribenbergu prekinjene ter je bila vojska telegrafskim putem poslana na mejo v Tržič, Gradišče, Ronke, in to edino raditega, da so zatle morebitne nemire. . . . Korespondenca zaključuje: „Preiskava o bombah se je razplnila kakor gruda poletnega snega, laški konte pa hrani orožje za boljše čase.“ Vso odgovornost za to pa prepuščamo „Nov. listu“.

Grozen umor. — V soboto ob 11. uri in pol po noči nahajal se je redar Jakob Negode v Trstu v službi v ulici Grosada. Prišla je mimo njega družba mladih ljudi, ki so bili, soditi po njih obleki, delavci. Ker so peli, jih je Negode opozoril, da je propovedano peli v tako pozni uri. Še ni dobro izpregovoril svojega opomina, kar skoči k njemu eden izmed družbe ter mu zasadi nož v levo stran vratu, prerezavši mu grlo notri do do podbrade, a za tem ga je po bliskovo dregnil z nožem še enkrat pod levo ramo. Nesrečni Negode se je zgrudil ves krvav na tla, a morilec je s svojo družbo odšel brzih korakov. Ljudje, ki so videli ta grozen prizor, priskočili so k nesrečnemu, da bi mu pomagali. Slučajno prišel je takrat mimo zdravnik dr. Monti, kateremu pa ni preostalo drugega, nego konstatirati, da je Negode mrtev. Negode zapustil je dvoje mladih otrok, namreč enoletnega dečka in dveletno deklico ter mlado ženo, ki pa živi v Logatcu ter boleha za srčno hibo.

Zločinca ima pravica že v rokah. Zločinec je 28 letni Anton Freno, krošnjar brez nikake koncesije. Ta človek je imel že mnogokrat opraviti s sodiščem in je bil pod posebnim policijskim nadzorstvom ter se ni smel po 9. uri zvečer prikazati na ulici. Zaradi tega in ker ga je našel Negode edenkrat po 9 uri na ulici in ga je aretiral, zažugal mu je Freno, da se bode ta že še videla. Po izvršenem zločinu taval je Freno, ki je bil na levi roki ranjen, nekoliko časa po mestu ter obiskal dve kavarni, potem pa je zapustil Trst in se podal peš v Izolo. Predno je on tje prišel, pa je bila mestna policija v Izoli že obveščena o groznem zločinu ter je dobila strogo naročilo, paziti na vsacega tujca, ki pride v Izolo. Dva redarja sta v resnici zapazila nekega človeka, ki se jima je zdel po opisu, katerega je tržaška policija brzojavno naznanila, jako sumljiv, posebno ker je imel obvezano levo roko. Ta človek podal se je najprej k zdravniku in se je od tega vrnil z novo obvezo. To je še povečalo sum redarjev. Sledila sta mu torej v stanovanje neke Bresan, ki je imela nekako prenočišče. Tam sta Frena aretirala, ki je kmalu priznal, da je morilec. O tem so brzojavno obvestili tržaško policijo. Ta pa je poslala v Izolo svoje ljudi, ki so Frena pripeljali v tržaške zapore.

Sadna razstava v Radovljici postaja od dne do dne lepša in zanimivejša. Vsaki dan namreč dohaja iz cele Kranjske in celo iz sosednih kronovin veliko krasnega sadja. Obiskovalci razstave se kar načuditi ne morejo dejstvu, da naša lepa domovina tako vrlo napreduje v sadjereji. Sodba je splošno ta, da je vsak neumen, kdor si te razstave noče ogledati. Slovenci! Pohitite torej v Radovljico in oglejte si razstavo, dokler je še čas!

Stavba Markovega stolpa v Benetkah. — Iz Benetk poročajo: Sedaj pridno utrjujejo zemljo, kjer bo stal stolp. Okoli prostora, kjer je stal stari stolp, so sezidali stebre ter jih zvezali s cementom. Z zidanjem stolpa niti drugo pomlad ne bodo mogli pričeti. Strokovnjaki trdijo, da bo nova podlaga tako solidna, da bo smel biti novi zvonik trikrat težji, kakor je bil prejšnji.

Loterijske številke.

24. septembra

Dunaj 63 6 66 5 48
Gradec 44 14 11 43 79

